

بیانیه ریسک

این بیانیه در راستای اجرای بند ۱۸ ماده ۱ و ماده ۱۸ دستورالعمل معاملات قرارداد اختیار معامله سهام، مصوب مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۱۷ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، توسط شرکت بورس اوراق بهادار تهران تنظیم شده است و باید پیش از آغاز معاملات به امضای مشتری برسد. با توجه به ریسک در معاملات قراردادهای اختیار معامله، مشتری با امضای این بیانیه، آگاهی و پذیرش خود را از موارد زیر اعلام می‌کند:

(۱) محدود نشدن حداکثر ضرر به وجوه تضمین پرداخت شده توسط مشتری: دارنده موقعیت باز خرید در اعمال حق خود، مختار است و در صورت صرف نظر کردن از اعمال قرارداد، تنها مبلغی (قیمت قرارداد اختیار معامله) را که در ازای این حق پرداخت است، از دست می‌دهد. به بیان دیگر دارنده موقعیت باز خرید می‌تواند در صورتی که شرایط به نفع او نباشد، از اعمال اختیار خودداری کرده و هزینه او محدود به همان مبلغ اولیه‌ای است که برای ایجاد حق یا اختیار به فروشنده پرداخت نموده‌است. اما دارنده موقعیت باز فروش در صورت درخواست اعمال خریدار متعهد به انجام موضوع قرارداد می‌باشد. در همین راستا به منظور جلوگیری از امتناع از انجام تعهدات قرارداد، وجهی در قالب شرط ضمن عقد ذیل عناوین وجه تضمین اولیه، لازم، جبرانی و اضافی (حسب مورد) توسط کارگزار از او دریافت می‌شود. با توجه به ویژگی‌های اهرمی قرارداد اختیار معامله، ریسک دارنده موقعیت باز فروش محدود به وجه تضمین سپرده‌شده نخواهد بود، بلکه ممکن است ضرر و زیانی به میزان چندین برابر وجوه تضمین مشتری به حساب وی منظور گردد.

(۲) خسارت‌های عدم ایفای تعهدات: مبلغی است که به عنوان وجه التزام بابت عدم ایفای تعهدات دارندگان موقعیت های باز، متناسب با موقعیت‌های ایشان براساس شرایط مندرج در مشخصات قرارداد اخذ می‌شود.

(۳) رعایت سقف‌های پیش‌بینی شده: در صورت اعلام بورس مبنی بر رعایت سقفهای مربوط به قراردادهای اختیار معامله در یک نماد معین، موقعیت‌های باز و هم‌جهت نباید از سقف‌های تعیین شده تجاوز کند. سقف موقعیت‌های باز در سطح مشتری، کارگزار و بازار و سقف موقعیت‌های هم‌جهت در سطح مشتری و کارگزار در مشخصات قرارداد تعیین می‌شود. همچنین بورس می‌تواند حداکثر تعداد مجاز قرارداد اختیار معامله به ازای هر سفارش را تحت عنوان سقف سفارش تعیین و در مشخصات قرارداد اعلام کند.

(۴) احتمال کاهش نقدشوندگی بازار تحت شرایط خاص: متداول‌ترین روش خروج از بازار قراردادهای اختیار معامله، انجام معامله متقابل موقعیت باز فعلی (معامله معکوس) مشتری است. مشتری ممکن است در شرایط خاص با توجه به نیروهای عرضه و تقاضا و تغییرات قیمت روزانه، در زمان مناسب (و با قیمت مورد نظر) نتواند از بازار خارج شود و زیانی به وی تحمیل شود. در این صورت مشتری حق اعتراض ندارد.

(۵) اثر توقف نماد معاملاتی: توقف و بازگشایی نماد معاملاتی قراردادهای اختیار معامله، به‌طور هم‌زمان با توقف و بازگشایی سهم پایه در بازار نقدی و به یک روش انجام می‌شود. در شرایط خاصی طبق دستورالعمل، سازمان یا

مدیرعامل شرکت بورس می‌تواند دستور توقف نماد معاملاتی را صادر کند. بازگشایی مجدد نماد تحت شرایطی می‌تواند بر سود و زیان موقعیت‌های باز تاثیرگذار باشد.

همچنین اعمال قرارداد اختیار معامله در زمان توقف نماد معاملاتی آن امکان‌پذیر نیست. صرفاً قرارداد اختیار معامله ای که تا پایان دوره معاملاتی متوقف باشد، در آخرین روز معاملاتی می‌تواند اعمال شود که در این صورت قرارداد اختیار معامله براساس آخرین قیمت پایانی سهم پایه در بازار نقدی، تسویه نقدی می‌شود.

۶) اطلاعات مندرج در مشخصات قرارداد و سایر مقررات مربوطه: آشنایی با مقررات، به مشتری امکان می‌دهد تا از حقوق و تعهدات خود، آگاهی و پذیرش کامل داشته باشد. مطالعه دقیق بیانیه ریسک، قرارداد مشتری-کارگزار، دستورالعمل معاملات و سایر مقررات مرتبط، از الزامات فعالیت در این بازار بوده و کارگزار و بورس مسئولیتی در خصوص فقدان آگاهی مشتری نخواهند داشت.

۷) اهمیت و مدیریت تاریخ سررسید و سبک اعمال تعیین شده در قرارداد: تاریخ سررسید، تاریخی است که پس از آن قرارداد اختیار معامله منقضی می‌شود. دارنده موقعیت باز خرید می‌تواند براساس سبک اعمال تعیین شده در مشخصات قرارداد، قرارداد اختیار معامله خود را اعمال کند. اعمال می‌تواند براساس ضوابط این دستورالعمل تا آخرین روز معاملاتی، صرفاً در آخرین روز معاملاتی یا در برخی از روزهای معاملاتی صورت پذیرد.

۸) آگاهی از کارمزدها و کسور قانونی: کارمزدهای بازار قراردادهای اختیار معامله، شامل کارمزد معاملات و کارمزد اعمال است. کارمزد اعمال از همه دارندگان موقعیت باز تخصیص یافته توسط اتاق پایاپای (هم قابل اعمال و هم غیرقابل اعمال) اخذ می‌شود. همچنین چنانچه تسویه به صورت فیزیکی باشد، از همه دارندگان موقعیت باز فروش در قرارداد اختیار معامله خرید و همه دارندگان موقعیت باز خرید در قرارداد اختیار معامله فروش که سهم پایه موضوع قرارداد را به طرف مقابل تحویل می‌دهند، مالیات اخذ خواهد شد.

۹) ثبت سفارش‌ها و اولویت بندی‌ها: همه مشتریان به منظور فعالیت در بازار مشتقه باید فرم بیانیه ریسک و قرارداد فی مابین مشتری و کارگزار را نزد کارگزار تکمیل و امضا کنند. فرم بیانیه ریسک توسط بورس تهیه و ابلاغ می‌شود. انواع سفارش و اعتبار آن در بازار مشتقه به شرح "دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار" است که براساس ملاحظات فنی، توسط بورس انتخاب می‌شود. اجرای سفارش‌های ثبت شده در سامانه معاملاتی بر اساس اولویت قیمت و در صورت برابری قیمت‌ها، بر اساس اولویت زمانی ثبت سفارش انجام می‌شود.

۱۰) خطای کاربری یا سامانه معاملاتی: اگر کارگزار به دلیل خطای کاربری یا سامانه معاملاتی، نسبت به معاملات معترض باشد، باید مراتب اعتراض خود را با ذکر دلیل برای رسیدگی تا پایان معاملات همان روز به بورس اعلام کند. تصمیم مدیرعامل بورس در این زمینه لازم الاجرا است.

چنانچه کارگزار و بورس در اثر اختلالات مخابراتی و سیستم‌های الکترونیکی و سایر عواملی که خارج از اراده کارگزار و بورس می‌باشد، قادر به اجرای سفارش‌های مشتری نباشند و به‌واسطه‌ی این اختلالات، خسارتی به مشتری وارد آید، مسئولیتی متوجه کارگزار و بورس نخواهد بود و تمامی مسئولیت‌ها متوجه مشتری می‌باشد.

به موجب این سند، اینجانب/این شرکت ..... بیانیه ریسک را دریافت و مطالعه نموده و ضمن اعلام اطلاع از کلیه مقررات و خصوصیات معاملاتی و تمامی ریسک‌هایی که در بازار قرارداد اختیار معامله متصور بوده و یا احتمال وقوع دارد و نیز با شناخت و درک کامل از ماهیت امر و پذیرش مقررات مربوطه، مراتب را تایید کرده و ملتزم می‌گردد.

نام کارگزار.....

نام و نام خانوادگی مشتری.....

امضا و مهر کارگزار.....

امضا و مهر¹ مشتری.....

---

¹مهر فقط برای اشخاص حقوقی است.